

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z powództwa Ł. O.
przeciwko P. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o diety i inne świadczenia związane z podróżą służbową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 4 kwietnia 2024 r.,
wniosku strony pozwanej o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Jarosława
Sobutki od rozpoznania sprawy I PSK 69/23,

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 19 marca 2024 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego 25 marca 2024 r.) pełnomocnik pozwanego Spółki P. sp. z o.o. w W. wniósł o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego Jarosława Sobutki wyznaczonego do rozpoznania sprawy w Sądzie Najwyższym o sygn. akt I PSK 69/23.

W piśmie z 19 marca 2024 r. pełnomocnik pozwanego nie powołał się w tym zakresie na żadne podstawy prawne przemawiające za wyłączeniem Sędziego Jarosława Sobutki od rozpoznania sprawy. Pełnomocnik pozwanego uzasadnia wniosek wątpliwościami dotyczącymi kompetencji Sędziego Jarosława Sobutki do pełnienia urzędu Sędziego Sądu Najwyższego, co argumentuje osobistą znajomością tego Sędziego jako członek Krajowej Rady Radców Prawnych pięciu

kadencji a Sędzia Jarosław Sobutka przed nominacją na Sędziego Sądu Najwyższego pełnił funkcję Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Rady Radców Prawnych. Pozwany poddaje w wątpliwość zagwarantowanie zasady bezstronności i niezawisłości sędziowskiej przez Sędziego Jarosława Sobutkę, w związku ze sposobem powołania tego sędziego z wniosku Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). W ocenie pozwanego Sędzia Jarosław Sobutka został nienależycie obsadzony zatem nie spełnia standardów bezstronności i niezawisłości, a więc sąd z jego udziałem jest sprzeczny z przepisami prawa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wyłączenie sędziego nie jest zasadny. Został wniesiony po zawiadomieniu o składzie Sądu Najwyższego wyznaczonym do rozpoznania skargi kasacyjnej (w istocie na etapie przedsądu), co uprawnia stwierdzenie, iż wnioskodawca nie wniósł o przeprowadzenie testu niezawisłości sędziego w trybie art. 29 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, jako że wówczas wymagany jest wniosek spełniający wymagania określone w tej regulacji. Brak jest tego we wniosku.

Wniosek nie odwołuje się w zasadzie do żadnych argumentów prawnych tylko do lakonicznie nakreślonych podstaw faktycznych takich jak: subiektywna opinia pełnomocnika powoda na temat kompetencji Sędziego Jarosława Sobutki do sprawowania urzędu sędziego nie poparta żadnymi skonkretyzowanymi dowodami oraz materiały prasowe zawierające subiektywne poglądy odnośnie trybu powołania sędziów. Przywołane argumenty nie prowadzą do uwzględniania wniosku o wyłączenie sędziego.

Należy zauważyć, że z chwilą powołania sędziego Sądu Najwyższego jest niezawisły (art. 178 ust. 1 Konstytucji RP). Ustrój i postępowanie przez Sądami określają ustawy (art. 176 ust. 2 Konstytucji RP). Oznacza to, że wyłączenie sędziego jest ściśle określone w ustawie, a zatem nie może być dowolne, co

wyjaśniono w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2023 r. (sygn. III USK 298/22).

Zgłoszony we wniosku problem nie jest nowy.

W tej materii wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku z dnia 23 stycznia 2022 r., sygn. P 10/19, orzekł:

1. Art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r., poz. 1805 z późn. zm.) w zakresie, w jakim za przesłankę mogącą wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie uznaje jakąkolwiek okoliczność odnoszącą się do procedury powoływania tego sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa do pełnienia urzędu, jest niezgodny z: a) art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, b) art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji.

2. Art. 31 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1904) w związku z art. 49 § 1 ustawy z 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego w zakresie, w jakim za przesłankę wyłączenia sędziego z orzekania uznaje okoliczność, że obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym, na podstawie którego rozpoczyna się proces nominacyjny sędziów, stanowi akt wymagający dla swojej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów (kontrasygnaty), a konsekwencją jego braku jest wątpliwość co do bezstronności sędziego powołanego do pełnienia urzędu w procedurze nominacyjnej rozpoczętej takim obwieszczeniem, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 144 ust. 2 oraz art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji.

3. Art. 1 w związku z art. 82 § 1 i art. 86, art. 87, art. 88 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym w zakresie, w jakim stanowi normatywną podstawę rozstrzygania przez Sąd Najwyższy o statusie osoby powołanej do sprawowania urzędu na stanowisku sędziego, w tym sędziego Sądu Najwyższego, i wynikających z tego uprawnieniach takiego sędziego oraz związanej z tym statusem skuteczności czynności sądu dokonanej z udziałem tej osoby, jest niezgodny z art. 2 w związku z art. 10, art. 144 ust. 3 pkt 17 i art. 183 ust. 1 i 2 Konstytucji.

Wprawdzie wyrok Trybunału dotyczy art. 49 k.p.c., jednak pozwala stwierdzić, że przedstawiona w nim wykładnia prawa rozciąga się również na problem stosowania art. 48 § 1 pkt 1 k.p.c. ze względu zbieżną podstawę oceny dopuszczalności wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy (*ad maiori ad minus*). W okolicznościach niniejszej sprawy nieuprawnione jest zatem odwołać się do podstawy wyłączenia sędziego z art. 48 § 1 pkt 1 k.p.c. i art. 49 k.p.c.

Wskazać również należy na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 czerwca 2020 r., sygn. akt P 13/19, w którym orzeczono, że: art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r., poz. 1460 z późn. zm.) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu podniesienia okoliczności wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, jest niezgodny z art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Chodzi o to, że to właśnie polskie prawo w art. 48 § 1 pkt 1 k.p.c. określa, kiedy sędzia jest wyłączony z mocy samej ustawy (w związku z art. 176 ust. 2 Konstytucji RP). Nie ma zatem prymatu umów międzynarodowych ani orzeczeń Sądów Europejskich, gdyż ustrój i postępowanie przed sądami polskimi to wyłączna kompetencja ustawodawcy (art. 176 ust. 2 Konstytucji RP).

Powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa (postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 kwietnia 2020 r., Kpt 1/20).

W przypadku konfliktu w tym zakresie między prawem polskim a europejskim (orzeczenie TSUE albo ETPCz) dla sądu polskiego pierwszeństwo ma orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego (zob. np.: wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 października 2021 r., K 3/21, z dnia 24 listopada 2021 r., K 6/21, z dnia 10 marca 2022 r., K 7/21). Reguły te są wiążące dla wszystkich sędziów.

Potwierdza to ustawa o Sądzie Najwyższym, która stanowi, iż niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem

tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności (art. 29 § 3 i 4 ustawy). Inaczej ujmując orzeczenie sądu, także Sądu Najwyższego nie może być sprzeczne z ustawą (art. 87 § 1 Konstytucji RP).

Biorąc pod uwagę przytoczone argumenty uznać należy, że wniosek o wyłączenie sędziego w przedmiotowej sprawie nie znajduje uzasadnienia.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

(r.g.)